

การบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4
The Strategic Management and Educational Quality of School
Under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 4

^{1*}ศิริรัตน์ ขาวสอาด Sirirat Kaosa-art

^{2**}ประเสริฐ อินทร์รักษ์ Prasert Intarak

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร

^{1,2}Faculty of Education, Silpakorn University

*First author, e-mail: jiewujeedz@gmail.com

**Corresponding, author e-mail: p_intarak@yahoo.co.th

Received May 14, 2025; Revised May 22, 2025; Accepted: August 17, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 2) ศึกษาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาจำนวน 73 โรงเรียนเครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาตามแนวคิดของวิลเลและคณะ และคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการศึกษพบว่า 1) การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ตามค่ามัชฌิมเลขคณิต ได้แก่ การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การวิเคราะห์การประเมินสภาพแวดล้อม และการประเมินใหม่ 2) คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี

เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กระบวนการบริหารและการจัดการ และคุณภาพของผู้เรียน และ 3) การบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในลักษณะคล้อยตามกัน

คำสำคัญ: การบริหารเชิงกลยุทธ์; การบริหารสถานศึกษา; คุณภาพการศึกษา

Abstract

This research article aims to 1) study the strategic management of school under Kanchanaburi Primary Educational service area office 4 2) study the educational quality of school under Kanchanaburi Primary Educational service area office 4 and 3) study the relationship between the strategic management and educational quality of school under Kanchanaburi Primary Educational service area office 4. The samples were 73 schools. The research instrument was a questionnaire about the strategic management of school, based on the concept of Wheelen and others and the educational quality of school, based on Office of the Basic Education Commission Concept. The statistical analysis was frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and Pearson's product moment correlation coefficient. The findings of this study were as follows, 1) The strategic management of school under Kanchanaburi Primary Educational service area office 4, as a whole and each aspect were at a high level, ranking from the highest to the lowest by arithmetic mean; strategy formulation, strategy implementation, environmental analysis and evaluation and reassessment. 2) The educational quality of school under Kanchanaburi Primary Educational service area office 4, as a whole and each aspect were at a high level, ranking from the highest to the lowest by arithmetic mean; learner centered approach process, management process and educational quality. And 3) There was significant relationship between the strategic management and educational quality of school under Kanchanaburi Primary Educational service area office 4, at a high level, that was statistically significance at .01 level in positive direction.

Keywords: Strategic Management; Management of school; Educational Quality

บทนำ

จากสถานการณ์ต่างๆ ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในช่วงระยะเวลากว่า 10 ปีที่ผ่านมา อาทิเช่น ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ได้รับการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด รวมทั้งมีแนวโน้มการพัฒนาที่เน้นสร้างทักษะ สมรรถนะของคนให้รู้จักเชื่อมโยง ปรับตัวให้เข้ากับโลกที่เปลี่ยนไป เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) รวมทั้งการพัฒนาการศึกษาจะมีภาพความสำเร็จของการจัดการศึกษาปรากฏให้เห็นแต่โดยส่วนมากเป็นผลสำเร็จในเชิงปริมาณมากกว่าเชิงคุณภาพ อาทิเช่น การเพิ่มการเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาหรือในระดับที่สูงกว่านั้น นอกจากนี้ยังพบว่าจำนวนการสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญามีอัตราการสำเร็จที่เพิ่มมากขึ้นอีกด้วย มีการกระจายความเสมอภาคทางโอกาสในการศึกษาเล่าเรียนของผู้เรียนที่มากขึ้นผ่านการสนับสนุนจากภาครัฐ รวมทั้งการผลิตกำลังคนและการพัฒนาบุคลากรของประเทศให้สอดคล้องกับความต้องการตลาดแรงงานในปัจจุบัน โดยผ่านระบบการศึกษา โดยภาพรวมในปัจจุบันระบบการศึกษายังมีปัญหาย่อยหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านมาตรฐานการจัดการศึกษาและคุณภาพทางการศึกษา ซึ่งปัญหาที่สำคัญคือการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการพร้อมรับกับความต้องการกำลังคนของประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

ปัจจุบันการบริหารเชิงกลยุทธ์ได้เข้ามามีส่วนในการจัดการขั้นพื้นฐานเพื่อให้องค์การประสบความสำเร็จ ในการเปลี่ยนแปลงตามความซับซ้อนของสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป และให้องค์การมีความสามารถในการแข่งขันในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาต้องมีความยืดหยุ่นในการดำเนินงาน องค์กร จำเป็นต้องอาศัยความมุ่งมั่นในการพัฒนาองค์กรในระยะยาว และต้องเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ กล่าวคือเป็นองค์กรที่มีทักษะในการสร้าง การรับ การถ่ายโอนความรู้ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้แนวใหม่รวมถึงข้อมูลเชิงลึก การบริหารเชิงกลยุทธ์ไม่ได้เป็นงานสำหรับผู้บริหารระดับสูงเท่านั้น แต่เป็นงานที่บุคลากรทุกระดับ ในองค์กรจะต้องมีส่วนร่วม และช่วยในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การปรับเปลี่ยนกลยุทธ์และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งนี้เพื่อการพัฒนาวิธีการทำงาน ขั้นตอน และเทคนิคในการประเมินอย่างต่อเนื่อง (กุลเชษฐ์ มงคล, 2560) และการศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสร้างชาติ สร้างสังคม และสร้างมนุษย์ที่สมบูรณ์เพื่อเป็นกลไกหลักสำคัญในการพัฒนาและการผลิตกำลังคนในอนาคตให้มีคุณภาพตามความต้องการของประเทศ พร้อมทั้งยังสามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับคนในสังคมได้อย่างมีความสุขท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงทางสังคมในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วเนื่องจากในปัจจุบันการศึกษาเข้ามามีบทบาทที่สำคัญในการสร้างมนุษย์ในสังคมให้มีความได้เปรียบต่อการแข่งขันของประเทศ ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญในการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคลในประเทศให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจโลกต่อไป โดยการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคน

ให้มีคุณภาพถือเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวของบุคคลแต่ละคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่เพื่อทำให้เป็นคนรู้จักคิด วิเคราะห์ รู้จักการแก้ไข ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ทางสังคมที่เกิดขึ้น มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถพึ่งตนเองและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นสุข จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศโดยต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาสถานศึกษาเป็นหลัก (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2561) เนื่องด้วยสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบหลักในการจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ดังนั้นสถานศึกษาต้องมีกลยุทธ์ในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อมุ่งไปสู่ความสำเร็จคือคุณภาพการศึกษา (นุชนรา รัตนศิริประภา, 2566)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 มีวิสัยทัศน์ คือ องค์กรขับเคลื่อนนวัตกรรมสู่ความเป็นเลิศ จัดการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐาน มุ่งสร้างพื้นฐาน และพัฒนาผู้เรียนสู่ศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อนำมากำหนดกลยุทธ์และสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566-2570) จากการวิเคราะห์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 พบว่า การจัดการเรียนการสอนโดยรวมยังไม่พัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ครูมีอัตราการย้ายออกสูงทำให้ขาดแคลนครูที่มีประสบการณ์และไม่ตรงตามวิชาเอก ครูมีภาระงานนอกเหนือจากการสอนมากเกินไปส่งผลกระทบต่อหน้าที่หลักในการจัดการเรียนการสอน และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม ของเด็กและเยาวชนส่งผลให้เกิดการเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของสังคม เช่น เด็กติดเกมส์ ขาดคุณธรรมจริยธรรม เป็นต้น รวมทั้งจากการรายงานผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เปรียบเทียบปีการศึกษา 2565-2566 พบว่าโดยภาพรวมผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2566 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 4 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยกับระดับประเทศ พบว่า ทุกสาระการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4, 2567)

จากรายงานผลการสังเคราะห์ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2566 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีเขต 4 เมื่อศึกษาจุดที่ควรพัฒนา โดยภาพรวม พบว่า 1) ด้านคุณภาพผู้เรียน จุดที่ควรพัฒนามากที่สุด คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาร้อยละ 78.05 รองลงมาคือ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา ร้อยละ 71.95 และความสามารถในการสร้างนวัตกรรม ร้อยละ 52.44 ตามลำดับ 2) ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ จุดที่ควรพัฒนามากที่สุด คือ มีระบบบริหารจัดการ

คุณภาพสถานศึกษา ร้อยละ 75.61 รองลงมาคือ พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ร้อยละ 64.63 และดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย ร้อยละ 60.98 ตามลำดับ 3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จุดที่ควรพัฒนามากที่สุด คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ร้อยละ 74.39 รองลงมาคือ ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน ร้อยละ 57.32 ตามลำดับ และจากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report: SAR) แต่ละสถานศึกษาสามารถสรุปจุดที่ควรพัฒนาได้ดังนี้ 1) สถานศึกษาควรมีการพัฒนาการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในด้านการวิเคราะห์บริบทสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของท้องถิ่น 2) ควรมีการพัฒนาในการวางแผนที่เป็นระบบ และการสร้างแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจนในการพัฒนาผู้เรียนให้สูงขึ้น 3) ควรพัฒนาการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการทดสอบระดับชาติของผู้เรียนให้สูงขึ้น 4) พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรของสถานศึกษา 5) ควรพัฒนาผู้เรียนให้มีการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และ 6) ครูควรพัฒนาการวัดผลและประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลายตามสภาพจริงและสอดคล้องตามมาตรฐานการเรียนรู้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4, 2567)

จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การบริหารงานของโรงเรียนในบางส่วนยังต้องมีการพัฒนาและปรับปรุง การบริหารเชิงกลยุทธ์มีบทบาทสำคัญต่อคุณภาพการศึกษาอย่างมาก ซึ่งการบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นกระบวนการในการบริหารจัดการขององค์การที่ช่วยให้องค์กรสามารถวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกของสถานศึกษาเพื่อช่วยแก้ปัญหาและช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา เรื่องการบริหารเชิงกลยุทธ์กับการคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทราบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4
2. เพื่อทราบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 4
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ 1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำนวน 90 โรงเรียน ประกอบด้วยสถานศึกษาในอำเภอบ่อพลอย จำนวน 31 โรงเรียน อำเภอนองปรีอ จำนวน 18 โรงเรียน และอำเภอเลาขวัญ จำนวน 41 โรงเรียน 2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยเป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำนวน 73 โรงเรียน โดยกำหนดขนาดตัวอย่างจากการเปิดตารางประมาณการขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และใช้เทคนิคการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (stratified random sampling) โดยจำแนกสถานศึกษาตามอำเภอได้สถานศึกษาในอำเภอบ่อพลอย จำนวน 25 โรงเรียน อำเภอนองปรีอ จำนวน 15 โรงเรียน และอำเภอเลาขวัญ จำนวน 33 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล สถานศึกษาละ 2 คน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน 2) ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 146 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความคิดเห็น จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาตามแนวคิดของวีเลนและคณะ (Wheelen and others) ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งแบบสอบถามในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's five rating scale) โดยผู้วิจัยกำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ (Likert, 1961)

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือสำหรับการวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1) ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างเครื่องมือโดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2) ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถาม โดยการนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหากับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) แล้วนำ

แบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

3) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 2 คน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน 2) ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 30 คน

4) นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาคำนวณหาความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α – coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถาม ดังนี้ (1) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 2 เท่ากับ 0.932 (2) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 3 เท่ากับ 0.963 และ (3) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.974 (Cronbach, 1987)

5) จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ และนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างเป็นระบบและถูกต้อง ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินงานตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) ผู้วิจัยจัดทำหนังสือถึงคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 เพื่อออกหนังสือแจ้งขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ เพื่อให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

2) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งและเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยตนเองสำหรับสถานศึกษาที่สามารถดำเนินการได้และส่งคืนทางไปรษณีย์หรือใช้แบบสอบถามออนไลน์ (Google form) สำหรับสถานศึกษาที่ไม่สะดวกในการเดินทาง

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ใช้ค่าความถี่ (f) และค่าร้อยละ (%) 2) การวิเคราะห์การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลที่ได้นำมาเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1981) และ 3) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์หรือคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient: r_{xy})

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ได้ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวม

(n = 68)

ด้าน	การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental analysis : X_1)	4.40	0.47	มาก
2	การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy formulation : X_2)	4.48	0.45	มาก
3	การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy implementation : X_3)	4.46	0.46	มาก
4	การประเมินผลและการประเมินใหม่ (Evaluation and reassessment : X_4)	4.33	0.58	มาก
รวม (X_{tot})		4.42	0.44	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวม (X_{tot}) อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ (Strategy formulation) ($\bar{x} = 4.48$, S.D. = 0.45) ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy implementation) ($\bar{x} = 4.46$, S.D. = 0.46) ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental analysis) ($\bar{x} = 4.40$, S.D. = 0.47) และด้านการประเมินผลและการประเมินใหม่ (Evaluation and reassessment) ($\bar{x} = 4.33$, S.D. = 0.58) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของข้อมูลชุดนี้ พบว่า มีค่าระหว่าง 0.45 – 0.58 ซึ่งหมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

2. ผลการวิเคราะห์คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ได้ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวม

(n = 68)

ด้าน	คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1	คุณภาพของผู้เรียน (Y_1)	4.42	0.44	มาก
2	กระบวนการบริหารและการจัดการ (Y_2)	4.46	0.45	มาก
3	กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Y_3)	4.49	0.43	มาก
รวม (Y_{tot})		4.46	0.41	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวม (X_{tot}) อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.46$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านกระบวนการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{x} = 4.49$, S.D. = 0.43) ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ($\bar{x} = 4.46$, S.D. = 0.46) และด้านคุณภาพของผู้เรียน ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.44) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของข้อมูลชุดนี้ พบว่า มีค่าระหว่าง 0.43 – 0.46 ซึ่งหมายความว่า มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 4 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาโดยภาพรวม (X_{tot}) กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยภาพรวม (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.765$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้ายตามกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 4 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 4 เป็นผู้ที่มีความสำคัญกับการกำหนดทิศทางอย่างชัดเจน โดยเริ่มจากการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กร รวมทั้งมีการวางแผนภารกิจและวัตถุประสงค์ซึ่งเป็นแนวทางที่ช่วยให้สถานศึกษา มีการดำเนินงานและการประเมินความสำเร็จขององค์กรได้ นอกจากนี้ผู้บริหารมีการดำเนินการวางแผนกลยุทธ์โดยกำหนดแนวทาง และวิธีปฏิบัติที่เหมาะสม ซึ่งช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาอย่างมี

ประสิทธิภาพ มีการจัดทำแผนงานและงบประมาณที่ช่วยให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสถานศึกษามีการกำหนดนโยบายและการนำกลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นไปสู่การปฏิบัติ โดยการจัดทำคู่มือหรือแนวทางการปฏิบัติงานให้บุคลากรสามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องและสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา อีกทั้งมีการให้การสนับสนุนบุคลากรในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ และนำไปปรับปรุงแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม ช่วยให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพได้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของภิญญา ชัตติยะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนวัดวังน้ำขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนวัดวังน้ำขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ การกำหนดกลยุทธ์ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และการประเมินและควบคุม (ภิญญา ชัตติยะ, 2561) และสอดคล้องกับงานวิจัยของเทิดศักดิ์ ทองย้อย ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน ได้แก่ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ และอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ และการประเมินผลและการควบคุม (เทิดศักดิ์ ทองย้อย, 2565)

2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่าคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะ ครูผู้สอนมีแผนการจัดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูสามารถวางแผนกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเป็นขั้นตอน โดยคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียน รวมถึงการปรับเปลี่ยนเนื้อหาและเทคนิคการสอนให้เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล มีการส่งเสริมทักษะด้านการแสดง ที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความมั่นใจและสามารถสื่อสารความคิดของตนเอง อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้บนพื้นฐานของความแตกต่างทางวัฒนธรรม เชื้อชาติ และประเพณี การให้ความเคารพต่อกฎระเบียบของสถานศึกษา ครูผู้สอนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ให้ครูสามารถนำแนวทางที่เป็นประโยชน์มาปรับใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษา มีการบริหารจัดการคุณภาพอย่างเป็นระบบ สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่

ส่งเสริมการเรียนรู้ ซึ่งรวมถึงการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมีโอกาสพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน นำไปสู่การพัฒนางานด้านการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ มีการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ มีการนิเทศภายในพัฒนาบุคลากร มุ่งเน้นที่การให้คำปรึกษาและการสนับสนุน มีระบบช่วยเหลือผู้เรียนที่ทำให้รู้ว่าคุณภาพของการศึกษาได้รับการสนับสนุนที่เหมาะสมสอดคล้องกับงานวิจัยของนัยนัปปพร แก้วจิราสิน ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่าคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ กระบวนการบริหารและการจัดการ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และคุณภาพของผู้เรียน (นัยนัปปพร แก้วจิราสิน, 2561) ทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของชมพูนุช บุญมาวงษา ได้ศึกษาวิจัยเรื่องวัฒนธรรมคุณภาพที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ชมพูนุช บุญมาวงษา, 2565) และสอดคล้องกับงานวิจัยของสิรินาถ คงแก้ว ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชุมพร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชุมพร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ กระบวนการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กระบวนการบริหารและการจัดการ และคุณภาพของผู้เรียน (สิรินาถ คงแก้ว, 2566)

3. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 4 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้ายคลึงกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 4 มีความสัมพันธ์กัน ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 4 เป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะ ความชำนาญ ประสบการณ์ และความสามารถในการบริหารงานตามแนวปฏิบัติของสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก จึงส่งผลให้ระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ตามไปด้วยในขณะเดียวกันถ้าหาก

การบริหารเชิงกลยุทธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยย่อมส่งผลให้ระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยตามไปด้วยเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษา พร้อมทั้งกำหนดทิศทางไปตามเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งหากผู้บริหารมีการกำหนดทิศทางอย่างชัดเจน โดยเริ่มจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกซึ่งสะท้อนให้เห็นสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา รวมทั้งมีการกำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจที่มีความสอดคล้องกับนโยบายการศึกษา มาตรฐานการศึกษาในระดับชาติ และท้องถิ่นที่เป็นแนวทางในการช่วยให้สถานศึกษากำหนดทิศทางการดำเนินงานของบุคลากรและการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาไปตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา รวมทั้งมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ ย่อมส่งผลให้สถานศึกษานั้นๆ พัฒนาและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ โดยดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามมาตรฐานการศึกษา เช่น ครูผู้สอนมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล ครูมีการส่งเสริมทักษะให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษา มีการบริหารจัดการคุณภาพ อย่างเป็นระบบ มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมีโอกาสพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งสนับสนุน การบริหารจัดการและการนิเทศภายในโดยการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือครูและผู้เรียน ได้อย่างเหมาะสม จากที่กล่าวมาข้างต้นหากต้องการให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสนใจในการบริหารเชิงกลยุทธ์ในด้านต่างๆ ให้อยู่ในระดับมาก เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

องค์ความรู้ใหม่

การบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กัน อาจกล่าวได้ว่าถ้าหากการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากย่อมส่งผลให้คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน และในขณะเดียวกันถ้าการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยย่อมส่งผลให้คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยไปด้วย ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษา ซึ่งหากผู้บริหารมีการกำหนดทิศทางอย่างชัดเจน รวมทั้งมีการกำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจที่มีความสอดคล้องกับนโยบาย การศึกษา มาตรฐานการศึกษาในระดับชาติ และท้องถิ่นที่เป็นแนวทางในการช่วยให้สถานศึกษา กำหนดทิศทางการดำเนินงาน ไปตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาแล้ว ย่อมส่งผลให้สถานศึกษานั้นๆ

มีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ นอกจากนี้ยังพบอีกว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการกำหนดกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการเป็นคู่ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดกลยุทธ์และพันธกิจที่เป็นแผนหลักของสถานศึกษา โดยมีการระบุวิธีการปฏิบัติและระบุวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถดำเนินการตามที่ต้องการได้ จากที่กล่าวมาข้างต้น เมื่อผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการดังกล่าวแล้ว ย่อมส่งผลให้การดำเนินการด้านกระบวนการบริหารและการจัดการบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไปด้วย โดยผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจไว้อย่างชัดเจน มีการติดตาม การนิเทศภายใน และการประเมินผลการพัฒนาครูและบุคลากร เพื่อนำมาใช้ในพัฒนาและปรับปรุงให้มีความเชี่ยวชาญทางด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการจัดการเรียนการสอนโดยจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการบริหารจัดการทางการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม ดังในภาพที่ 1 และภาพที่ 2

ภาพที่ 1 การบริหารกลยุทธ์ของสถานศึกษาจากการศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

ภาพที่ 2 คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจากการศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

บทสรุป

การบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยการบริหารเชิงกลยุทธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และด้านการประเมินผลและการประเมินใหม่ ตามลำดับ คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กระบวนการบริหาร และการจัดการ และคุณภาพของผู้เรียน ตามลำดับ และการบริหารเชิงกลยุทธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในลักษณะคล้อยตามกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ควรให้ความสำคัญกับการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกิจกรรมและโครงการต่างๆ ของสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด เพื่อตรวจสอบปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น โดยให้การสนับสนุน กำกับดูแล และให้คำแนะนำ

อย่างเหมาะสมให้กับผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและบรรลุผล
ลัพธ์ตามที่ต้องการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ควรมีการจัดประชุมผลการดำเนินงานเป็นระยะ
เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น พร้อมทั้งปรับวางแผนการ
ดำเนินการให้เกิดความเหมาะสม ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพการทำงานและพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาให้ประสบความสำเร็จได้มากขึ้น

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ควรให้ความสำคัญในการ
กำหนดนโยบายหรือแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาด้านคุณภาพของผู้เรียน
ควรเร่งรัดและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ทาง
ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ รวมทั้งมีการปรับปรุงโครงสร้าง
พื้นฐานให้สถานศึกษาให้มีอินเทอร์เน็ต ห้องสมุด และอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย นอกจากนี้ควรนำ
เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้ เช่น การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ แอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา
และ AI ช่วยเสริมความเข้าใจในบทเรียน รวมถึงการให้สถานศึกษามีการจัดการเรียนรู้นอกห้องเรียนที่
เน้นการลงมือปฏิบัติจริง และพัฒนาครูและบุคลากรโดยจัดการอบรมการสัมมนาแลกเปลี่ยน การ
ประชุมทางวิชาการ เพื่อให้มีทักษะการสอนที่ทันสมัย พร้อมทั้งส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียน มี
ความปลอดภัยจากภัยทุกรูปแบบ เพื่อสร้างความมั่นใจและสร้างกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ควรเน้นการกำหนดกลยุทธ์
และพันธกิจที่เป็นแผนหลักของสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาและเป็น
แนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถยึดถือปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจน เพื่อ
นำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางด้านวิชาชีพ รวมถึงการพัฒนา
คุณภาพการศึกษาของผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ควรมีการศึกษาแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัด
สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

เอกสารอ้างอิง

- กุลเชษฐ์ มงคล. (2560). *การจัดการเชิงกลยุทธ์*. ปทุมธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชมพูนุช บุญมาวงษา. (2565). *วัฒนธรรมคุณภาพที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัย
ราชภัฏศรีสะเกษ, 16(2): 124-136.*

เทิดศักดิ์ ทองย้อย. (2565). “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2”. *วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นัยน์พร แก้วจิราสิน. (2561). “ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดนครปฐม”. *วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นุชนรา รัตนศิริระประภา. (2566). *การประกันคุณภาพการศึกษา: กระบวนทัศน์ หลักการ และการปฏิบัติ*. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ภริญา ชัดติยะ. (2561). “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนวัดวังน้ำขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2”. *การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4. (2567). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ.2566-2570) ฉบับทบทวนปีงบประมาณ 2567*.

<https://online.anyflip.com/ndyx/ntkd/mobile/index.html>

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579*. กรุงเทพฯ: บริษัทพรักหวานกราฟฟิค จำกัด.

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2561). *แนวทางการประกันคุณภาพภายในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขต พ.ศ. 2561*. ม.ป.ท.

สิรินาถ คงแก้ว. (2566). “ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1”. *วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Best, J. W. (1981). *Research in Education*. (3rd ed.). New Jersey: Prentice – Hall.

Cronbach, L. J. (1987). *Essentials of Psychological Testing*. New York: Harper and Row Publisher.

Likert, R. (1961). *New Pattern of Management*. New York: McGraw-Hill.

